

UPRZYW. WIADOM.

z CUDZYCH

KRAIOW.

A N N O

1730

z Włoch.

Dalsza kontynuacja ceremonii po śmierci Oycá S. y przy Elekcji nowego zachodzących.

Codziennie się Oficjáliskowie Kárdynałscy ku południowi y wieczorowi do Wątykánu ziężdżają do najstarszego Kuchmistrzá *Sacri Collegii* dla odbierania Pryncypałom swoim gotowey wiewdy. Jeżeli zaś z własney kuchni żyją, tedy się w następujący sposób obchodzą.

Naprzód dwóch słuźących Kárdynałskich fioletową sárba (jeżeli Pryncypałonych od świeżo zesłego Oycá S. jest kreowany,) *è contra* zieloną ląkowánemi laskami idą: przy tym z herbem Páná swego. Potym następuie Kámerdynr z laską srebrną, á ná ostátek Szláchtá iego parámi, mając głowy odkryte. Po nich idzie Márzáték Nadworny mający serwetę ná ramieniu, *in ássistentia* Krcdencerzá y Kráyczego. Tu słuźáli którzy iedzenie y pićie mają, *sequuntur*. Dwoch ich niesie koćci ná drągu, w którym się naczynia z różnemi po-

trawami znáydują, przy tym posmiski y tálérze. Drugich dwóch kofz niesie, á w nim chleb, wino, fruktá y inne *necessaria*.

Przyszedszy do Forty, Jmie Kárdynałá swego *altá voce exclamant*, żeby Kámerdynr *in Conclawi* przy Kárdynale będący, do nich przyszedł, y rzeczy od nich odebrałszy przez dwoch posługaczów, *ad Conclawe* do tego destynowanych, do Celi Kárdynałskiej zániesć kazał, *previá revissione* od wysádzonogo Práfatá, jeżeli tam iąkiego skryptu niemáš.

Po odebranych potrawách dla wszyśtkich Kárdynałow, Biegun pewny przesłego Oycá S. w fioletowym ubiorze y z laską srebrną, okno, (którędy iedzenie podawają) zamyká: Práfat go zaś, *ab extra* będący, swoią, *et ab intra Magister ceremoniarum*, pieczęćiami zápieczęcią.

Práfaci, którzy przy Fortách, á *Sacro Collegio ordinantur* ci są, tych Fort zaś jest bárdzo wiele. Ná iedną Fortą ma inspekcyą Biskup. Ná drugą Audytowie Rzymscy, ná trzecią *Spiritalis Camera*

mers, nąd czwartą Conservator populi Romani, ktorzy wszyscy od Gubernatorá Conclavis locantur.

Kiedy Kárdynał ktory chce wynisć *ex Conclavi* dla choroby iákiey albo z inšzey rácyi, tego mu nie zadržaniá, ále do niego, poki trwa *Conclave*, *redire* nie powinien, *per consequens* głos elekcyiny tráć; dla czego ostrożnie y rzadko się to tráfia. Tym zaś Kárdynałom, ktorzy ieszcze *ad Conclave* nie weszli, wolno *extra* zosć, poki im się podoba, owszem gdyby ktorego w niebytności onych Papieżem obrąć miáno, tedy temu *contra*rij być nie mogą, ále go za prawdziwą Kościół S. Głowę uznawać muszą. Do tego *mos invaluit*, że zaraz po śmierci Oycá S. do wszystkich Kárdynałow sztafety *ordinantur*, áby ná-Elekcyą *compareant ad Conclave*.

Kiedy kto z Kárdynałem, albo z inšzą Ołobą, *in Conclavi* będącą, chce mówić, tedy mu godziná *præfigitur*, gdzie w przytomności warty po Włosku albo po Łacinie ále głośno, mówić może.

Konklawistów albo *ad Conclave* wysádzeni, máią wielkie Przywileie, co Kárdynałowie, *ad Conclave* wchodzący, iáko ich przy tym utrzymywać zechcą, poprzyścić muszą. *Camera Apostolica* pod ten czas dáć im 1000. Talerow, ktore między siebie dzielá, mogą także przyisć *ad quavis beneficia*, iákic iednák, ktore nád 1000. Tal. roczney nie máią intraty, y ci sami przed wszystkiemi prym máią. Wolno im także przez rok cały ábsentować się od funkcyi swoiey y do ktorego Kárdynała poysć na służbę, żaden z tych Konklawistów áni Brátem áni Kolligatem Kárdynałskim być niepowinien *secundum Bullam Pii IV.*

Posłom posłonnym, Gubernatorowi Rzymskiemu y innym Pánom przy Forcie á *Sacra Collegia* audycencya dána bywa, iák, iákoby sam Oćciec S. był obecny,

tám wszyscy Kárdynałowie *Ich Me in Conclavi* będący, ktorzy chcą, *comparent*: co się iednák nigdy nie stánie, lecz tylko ci trzey *Magistri Ordinum* resposá dáią; ktora funkcyja między niemi prawie codziennie *variatur*.

Iák długo trwa *Conclave*, poty się wszyscy kie Zakony y Świeccy Xża w Kościele S. Wáwrzeńcá *in Dama* to schodzą, á ztamtąd parámi po sobie do Wátykánu, *ad implorandum caelum* respektem Elekcyi, *pergunt*.

Continuatio in posterum.

Z Rzymu d. 8. Aprilis. W przeszlą Niedzielę Kárdynał *d'Aliban* z Wiedniá, á Kárdynał *Robán* z Páryżá tu przybyli. Pierwszy z tych w Klasztorze S. *Laurentij in Lucina*, á drugi w Páłacu Kárdynała *Gualtieri* rezyduie. Kárdynał *Coscia* podał przed kilką dniami S. *Collegio* memoriał, prosząc o wydanie swoich rzeczy, w Kásztelu S. *Angeli* deponowanych. Nád ktorem podányim skryptem 45. Kárdynałow konferowało, z ktorych trzech tylko było iednego sentymentu, *ad restitutionem* zadržmánych rzeczy pomienionemu Kárdynałowi, 9. zaś Kárdynałow, dáli swoje zdánia, áżeby tylko co naypotrzebniejszye onemu wydać, á ná ostátek 33. Kárdynałow *unanimiter contradicebant*, żeby y naymniejszye nie wydawać rzeczy. *Interea* pomienionemu Kárdynałowi kazało *Sacrum Collegiũ* opowiedzieć, áżeby nicomieszkował czasu wnisć *ad Conclave*, áby intereś iego w gorszą nie poszedł ruinę. Ná co pomieniony Kárdynał odpowiedział, że *de novo* ná pedogrę západłszy, *comparere* nie może. Ale się iednák przeszłego Wtorku rezolwował do niego *intre*, rozkazał *circa* 10. przed południem Kárecie swoiey przed Klasztor *Transtantinorũ* (gdzie sam rezydował) záiechać, áżeby Szlachta iego y Duchowni y inni Dómmowi powsiádáli do Kárety, á im służali álistwowáli. Kárdynał zaś wsiadłszy do drugiego

drugiej prywatney karety, tyłem z Kłasztoru inſzją drogą do Watykanu wyiechął, gdzie ſtając ſię na Działu nazywanym *Perroquets*, wſiadł do lektyki y nieſie ſię kazał do Stancyi Mářſzałka wielkiego w *Conclave*, Ktory mu zaraz kazał otworzyć y przez Kárdynała Mągiſtra *Ceremoniarum* (ale ożiębłym áffektem) onego przyjąć. *Interea*, gdy mu iego obicia y innych áppárencyi nie wydać niechciano, inne ná ſwoię wygodę *ad Conclave* poſprawować kazał. Teraz iuż numerus ieſt 50. Kárdynałów *in Conclavi*, w ktorým ſię 4. Pártyc znaydowały, lecz ſię zkombinowawſzy, iuż tylko 2. Pártyc *numeantur*, iedną z Kreatur Clementa XI. á druga s. p. Benedykta XIII. z Benewentu dnia wczoráyſzego *S. Collegium* odebrało wiadomoſć, że Xże *Cofcia*, Brát *eiusdem nominis* Kárdynała uſzyſzawſzy, że IMé P. *de Bonelmonte* á *S. Collegio* ieſt wyſłany *ad agendum* przeciwko Kárdynałowi Brátu iego, z 300. dobrze opátrzonemi Bándytami wpadł do Arcybiskupiego Páłacu, y wſzyſtko eo tam tylko znalazł, pozábierać kazał. Potym ſię z dobrą zdobyczą w Neápolitańskie do Dobr ſwoich reiterował. *Sacrum Collegium* ma ſię takowcy exorbitancyi należyćcie upomnieć, y dla tego iuż do *Vice-Reja* Neápolitańskiego nápiſano.

z Hiſzpánii.

Z Grenade d. 5. Apr. Kroleſtwo IchMé z całym Dworem *in vicinitate* łowami ſię tu dywertuią. Powiadaia że tu Dwór przez 4. Mieſiące zabawi, inui zaś udawiaia iż wkrótce *in pleno comitatu* do *Barcelony* wybieży, chcąc bydź przy tym, kiedy Infánta *Don Carlos* transport ztamtąd do Włoch *ſubſequetur*. Die 2. praſ. Sewilijskie Tráktaty od Stanow IchMéiów Hollenderskich podpifane *per immutationem* do należących Dworów, iáko to do

Fráncyi, Anglii y Hági przez umyſlnych wyſłano. Woytko tuteczne, ktore ma Ordynans máſcierowania ku Katalonii, Oboz ſwoy przy máſey rzecce *Befo* nazywanej lokowało, y nie przedcy ztamtąd do wſiádania ná Okręty ku Włochom wyſłanie, áż IMé P. Mářkwis Spinola, ktory do Fráncyi dla konferowania wprzód z Fráncuzkiemi y Angielskim Miniſtrami *excurrit*, powróci.

z Fráncyi.

Z Werſalu d. 16. Apr. Kroleſtwo IchMé oboie z całą Famiłią ſwoią w należytym zoſtáią zdrowiu, Krolowa zaś IcyMé ſzczęſliwie w ciąży ſwoiey áwánuie. IMé P. Mářkwis *de Spinola* Generał Woytk Hiſzpáńskich ſtając tu przed kilka dniami zaraz miał párticulárną audyencyą u Krola IMéi, á potym konferencyą dlugą z Kárdynałem *de Fleury* reſpektć kójjúktur terážniczyſzych. Powiadaia że wkrótce ztąd do Anglii *excurreret*, áby tam podobnyż Kommiſs Pryncypala ſwego mógł *exequi*, Krol IMé iutro ztąd do *Fontainebleau* wyieżdża *incomitatu* ſwoich y Cudzoziemſkich Miniſtrów.

Z Páryża d. 17. Aprilis. W przeſzły Czwartek u IMéi P. Mářkwisa *de Villars* w prezencyi wielu Generałów y Miniſtrów Alliántów Sewiliſkich, *Conſilium Bellicum* odprawowało ſię, ná ktorým *concluſum*, áby te Bátalliony ktore w *Rouſſillon* leżą, natychmiast do *Barcelony* wychodziły, dla wſiádania ná Flotę Hiſzpáńską, ktora Infánta Hiſzpáńſkiego do Włoch ma transportować. Ná náſzey zaś Flocie, ktora ſię z Hiſzpáńką ma złączyć, Regimenty w *Thoulouſe* będące, *locabuntur*. Admirál *de la Roche Allard* ktory téż Flotę kommanderować będzie, ná Okręcie S. Duch nazywanym, ktory ma ná ſobie 76. ſztuk kánonów ciężkich będzie. Okręty w Breſt wyporzádzone iuż pod żaglami pogotowiu ſtoia, czekáiąc tylko

ke na wiatr faworyzujący do wyjścia do Tulon. Kiedy się także Angielska Eskwadra z Hiszpańską złączy, więc będzie cała Flota Alliantów Sewilyjskich która transportu Infanta Hiszpańskiego do Włoch, do eksekucyi ma przywieść, *in numero* z 150. Zagłow, Regimenty które miały formować Oboz *imie Majj* przy rzekach *Maas*, *Sambre*, y *Saone*, odebrały Ordynans aby w Státach swoich pozostali, a na pierwsze dni *Junii* pogotowiu byli.

z Anglii.

Z Londynu d. 21. April. Po przybyciu ku umyślnego z Berliná od Káwalerá *Hot-tam*, tak zaraz 15. Koni bardzo pięknych do łowów wyuczonych na Okręg wprowadzono, aby ie do Sztetyna, a z tamtąd dálej do Berliná dla regalizowania Regnánta támeicznego posłano. Powiadają że iak tylko wspomniony Káwaler z Berliná powróci, tak zaraz *Membrum* Párlamentu wyższego *declamabitur*. Xże IMé de *Newcastel* od Krolá IMéi *Vice-Rejem* Irlandyi nominowany na miejsce Lordá *de Carierets*, którego z tamtąd rewokowano. Krol IMé dnia dzisiejszego ordynaryncy Rádcie swoicy *aderat* y Pułkowniká *Charitres* w przytomności wszystkich Sędziów pardonował, każącgo natychmiast uwolnić. IMéP. Generál *Lieutnant Sabine* dzisieay *levavit anchoram*, y do Gibraltára, którego miejscá od Krolá IMéi jest uczyniony Gubernatorem, *perrexit*.

z Dánii.

Z Kopenbági d. 22. Aprilis. Krol IMé z Friedenburgu wszystkim Pułkownikom ordynans posłał, aby przybliisko następujący rewizyi y lustracyi wszystkie Regimenty pogotowiu były do dalszego márzu. Ieszcze zapewne wiedzieć nie można, kiedy Krol IMé *arripiet iter* do Holstynnu. Nasza Indyjska ássekuracyi Kompania ma szczęśliwy skutek, *ex quo*

przy ostatniej Kongregacyi *in spatio* 3. godzin na dwakroć sto Tysięcy Talerów zebrano. Já Summá naprzód w Kássie zostanie y więczy do niey dobierać niemá iá, lubo wielkie Kápitały zewsząd *offeruntur*

z Szwecyi.

Z Sztokolmu d. 16. Apr. Po wyprawionym *noviter* do Hefsenkassel kuryerze, wcale nie słychać, kiedy tamże Krol IMé *excursurus*; ponieważ zaś codziennie Najjaśnieszzy Pan nasz *intimo Confilio adest*, więc upewniamy, iż dla słabości Krolowy IeyMéi y dla intercsu Państwa, *sub manu* będące, podróżą do Dźiedźiczwá swego na czas inszy odłożył. Woyská naszego 6000. w Fráncuzkim żołdzie będącego, *actualiter* do Kárlskronu másternie, a z tamtąd ma *transportari* do Sztokolmu. IMéP. *Taube* Contrá-Admirál nasz powróciwszy z Kárlskronu, przez raport swoy upewnił Krolá IMéi, iż budowanie Okrętów na tamtym miejscu *adeo acceleratur*, że záłożone á do wojny sporządzone Okręty na początku lésieny wcale bydz mogą gotowe, y wyrachowano, iż potęgá moriska tego Krolestwa z 36. Okrętów, y 19. Fregat proch Batów y Galerów *sufficit*.

z Niemiec.

Z Wiedniá d. 29. Apr. Cesarz IMé codziennie *Confilio intimo adest* y we wszystkim takie czyni dyspozycye, aby *in casum rupture*, mógł nieprzyjacielowi dąć *repressalia* y na ten koniec jeszcze co raz więczy Woyská do Włoch wysyła: ostatnie *corpus*, które tamże przez Salzburg poszło, *constitit* z 23. Bátállionów y 14. Szwadronów. Xcia Elektorá *de Falc* Woysko, pozwolone Cesarzowi IMéi ma ordynans, aby do márszu było pogorowiu y jest go 8000. Turecki Kósyliarz odebrał z Kóstantynopolu ordynans, aby przy Dworze tutecznym jeszcze przez lat 3. rezydował y już nowe *Credenciales* Xciu Eugeniufzowi *insinuavit*.